

Na kraju kratka napomena:

Poslije izlaska Matičetovljeve studije pronašle su se još četiri varijante s hrvatskosrpskog područja, tri rukopisne i jedna publicirana: 1. Hrvatska kruna, V, 1897, br. 2 (otok Šipan) 2. rkp. INU 388 (zapis N. Bonifačića Rožina, Bački Breg, 1962); 3. rkp. N. Bonifačića Rožina (kazivao god. 1959. A. Bonifačić, profesor sjemeništa u Pazinu, čuo u Grdoselu u Istri). 4 rkp. INU 393 (zapis N. Bonifačića Rožina, kazivač iz sela Bobovišta u Hercegovini, 1962).

Maja Bošković-Stulli

Vuk Stefanović-Karadžić, Srbské lidové pohadky. Vydání uspořádal, ze srbských originálu přeložil, předmluvu a poznámky napsal **Rudolf Lužik**. Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, Praha 1959.

Među prevedenim zbirkama srpskohrvatskih narodnih pripovijedaka koje su objavljene posljednjih godina¹ zauzima ovo češko izdanje posebno istaknuto mjesto. Mada namijenjeno širim čitalačkim krugovima, i u toj namjeni potpuno uspjelo, ono je u isti mah i stručnjaku dragocjen priručnik.

Lužikov izbor tekstova oslanja se uglavnom na dosad najpotpunije drugo državno izdanje Vukovih pripovijedaka (izišlo god. 1928, u redakciji M. Bašića; III i IV nepromijenjeno izdanje god. 1935. i 1937), ali se s njime ne podudara sasvim; Lužikovo izdanje obuhvaća ukupno oko 50 tekstova manje od Bašićeva izbora, a u isti mah sadrži i 23 teksta kojih u Bašića nema (Lužik ih je preuzeo neposredno iz Vukova »Srpskog rječnika« i »Srpskih narodnih poslovice« i time ih po prvi put uvrstio u zbirku narodnih pripovijedaka).

Osim samih pripovijedaka (216 brojeva) sadrži Lužikova knjiga predgovor, komentar, napomenu o ilustracijama, bilješke uz tekstove i tumač nepoznatih riječi.

U predgovoru (str. 5—27) govori se o Vukovu životu i radu uz veoma visoku ocjenu njegove uloge. Pisac ističe i pionirsko značenje relativno vjernog reproduciranja narodnoga pripovjedačkog stila u Vukovim tekstovima (tj. relativno vjernog u usporedbi s tadašnjim opće uvedenim običajem posve slobodna i često neadekvatnog prekrajanja i mijenjanja pripovijedaka). Pisac nastoji utvrditi i specifične lokalne karakteristike tih pripovijedaka nalazeći ih osobito u njihovu protuturskom raspoloženju, kao i u nekim apokrifnim motivima (koje suviše uopćeno i nedovoljno osnovano svodi na bogumilske tragove).

¹ Serbskie narodnye skazki, perevod N. Dimitrieva i M. Volkonskogo, Moskva 1956; Devuška-lebed', Skazki narodov Jugoslavii, perevod T. Virta, red. i sost. N. I. Kravcov, Moskva 1956; Nada Čurčija-Prodanović, Yugoslav Folk-Tales, London 1957 (= New York 1958); Franjo Trogranić, Racconti popolari croati, Roma 1959; Isti, Racconti popolari serbi, Roma 1959; Joseph Schütz, Volksmärchen aus Jugoslawien, Düsseldorf-Köln 1960; Az aranyhajú királylány. Delszláv népmesék. Fordította Csuka Zoltán, válogatta, az utószót és a jegyzeteket írta Kovács Zoltán, Budapest 1961 i dr.

Komentar (str. 387—408) opisuje način pripremanja izdanja i govori o Vukovim informatorima; daje opći prikaz srpskohrvatske prozne narodne književnosti; prikazuje opširno Karadžićeve dodire s češkom književnošću i u vezi s time češke prijevode naših narodnih pjesama i priča. Razumije se da je taj posljednji odjeljak nama jugoslavenskim čitaocima posebno važan i dragocjen, dok oni prethodni sadrže za nas manje-više poznate činjenice — s po kojom omaškom, neizbježnom za stranog autora: poneke manje nepotpunosti i nerazmjer u utvrđivanju značenja pojedinih radova; pogrešno uključivanje nekih djela među zbirke naših narodnih pripovijedaka («Slav. Volkforschungen» F. S. Kraussa, neke knjige Weselskoga, Sremca, V. V. Vukasovića i T. R. Đorđevića); uključivanje makedonske građe. Termin »srpske pripovijetke« izazvao je posebne teškoće: želeći da ostane vjeran tradiciji Vukova naziva, pisac je nastojao da u svome tekstu govori samo o srpskim zbirkama, ali se to praktički pokazalo neostvarivim, tako da se komentar i u njemu navedene zbirke u znatnoj mjeri odnose na srpskohrvatsku građu u cjelini (u knjizi Bolte-Polívka »Anmerkungen zu den Kinder- u. Hausmärchen...« Bd. V obuhvatio je Polívka srpskohrvatske pripovijetke cjelovito; bilo bi možda bolje da se i autorov komentar poveo u tome za Polívkinim postupkom). No i pored tih neizbježnih manjih pogrešaka, autor je u cjelini dao dobar i informativan pregled literature o našim narodnim pripovijetkama, izrađen s mnogo truda na osnovu opsežne literature.

Napomene uz tekstove pisane su brižljivo, s konkretnim navođenjem izvora i podacima o klasifikaciji prema Aarne-Thompsonu i nekim drugim kazalima tipova pripovijedaka. (Budući da je god. 1961, dakle poslije izlaska Lužikove knjige, objavljeno novo prošireno izdanje Aarne-Thompsonova indeksa, a i zato što nam se Lužikovo razvrstanje u pojedinim slučajevima ne čini sasvim pouzdanim, dodajemo na kraju ovog prikaza svoju tabelu tipova pripovijedaka objavljenih u Lužikovoj zbirci).

Posebnu vrijednost ovoga izdanja čini njegova prijatna tehnička oprema s decentnim ilustracijama Bogdana Kršića, rađena prema motivima sa stećaka i pučkih drvoreza (kakvo fino osvježenje poslije banalnih pseudopoetičnih ilustracija bajki s kojima se prečesto susrećemo!).

O vrijednosti Lužikovih prijevoda pripovijedaka neće se ovdje govoriti zbog recenzentova nedovoljnog poznavanja češkog jezika.

U svemu, vrijedna i lijepa knjiga. Informativna, zanimljiva i nova češkim čitaocima, a ozbiljan memento jugoslavenskim stručnjacima: 1. da bar za stotu godišnjicu Vukove smrti (1964) pripreme potpuno izdanje Vukovih pripovijedaka sa svim tekstovima koji su, koji put i posve kratki, rasuti još uvijek koje gdje po različitim njegovim djelima; 2. da u cijelosti objave i one tačne nestilizirane izvornike Vukovih pripovijedaka koji su do danas sačuvani u njegovoj rukopisnoj ostavštini (Vuk je to zaslužio jednako tako kao i braća Grimm, o čijim su izvornim tekstovima dosada objavljeni brojni tomovi); 3. da prikupe i objave sve dosad nepoznate ili zagubljene podatke o Vukovu skupljanju i objavljivanju narodnih priča, o njegovim pomoćnicima i kazivačima; 4. da u komentaru razvrstaju pripovijetke prema međunarodnoj klasifikaciji kako

bi izdanje bilo što upotrebljivije i stranim poznavacima narodne književnosti.

Evo na kraju tipova pripovijedaka objavljenih u Lužikovoj knjizi (u zagradi se navode naslovi u onome obliku koji imaju u Bašićevu izdanju iz god. 1937, poneki malo skraćeno; počevši od priče br. 112 Lužikov se redoslijed tekstova razlikuje od Bašićeva, pa u zagradi navodimo paginaciju tih priča prema Bašićevu izdanju):

1 (Međedović): AaTh 650 A + B; **2** (Čardak ni na nebu...): AaTh 301; **3** (Nemušti jezik): AaTh 670; **4** (Zlatna jabuka i devet paunica): AaTh 400 + 302; **5** (Stojša i Mladen): AaTh 552A; **6** (Đavo i njegov šegrt): AaTh 325; **7** (Prava se muka...): AaTh 1651; **8** (Aždaja i carev sin): AaTh 300 + 302 A*; **9** (Zmija mladoženja): AaTh 433 B; **10** (Opet zmija...): AaTh 425A; **11** (Kome Bog pomaže...): AaTh 402 + 401 A; **12** (Zlatoruni ovan): AaTh 531; **13** (Usud): AaTh 735 + 460 B + 737 B*; **14** (Ko manje ište...): AaTh 750 D; **15** (Milostiva snaha): Simon-suuri C 376 + C371; **16** (Pravda i krivda): AaTh 613; **17** (Očina zakletva): AaTh 471; **18** (Zašto u ljudi...): Mot. A 721.1.; **19** (Đavolja maštarija...): AaTh 313 A; **20** (Pobratimski darovi): usp. AaTh 565; **21** (Kaluder i četiri grješnika): usp. AaTh 760; **22** (Kopanje blaga): Mot. N 550; **23** (Lijepe haljine...): AaTh 850; **24** (Djevojka brža od konja): AaTh 703* + Mot. H 331.5; **25** (Djevojka cara nadmudrila): AaTh 875; **26** (Čudnovata tica): AaTh 567 A + 567; **27** (Crno jagnje): usp. AaTh 707; **28** (Careva kći ovca): usp. AaTh 706; **29** (Tri jegulje): AaTh 303; **30** (Čudotvorni nož): usp. AaTh 313 II; **31** (Čudnovata dlaka): Mot. R 231; **32** (Pepeljuga): AaTh 510 A; **33** (Zla maćeha): AaTh 706; **34** (Maćeha i pastorka): AaTh 431; **35** (Opet mać. i past.): 327A + 480; **36** (Kako su radile...): AaTh 480; **37** (Zla žena): AaTh 1365B + 1164 + 1164 D; **38** (Divljan): AaTh 1137; **39** (U cara Trojana...): AaTh 782; **40** (Car Dukljan): o krilatom čovjeku u jezeru; **41** (Djevojka, udovica...): AaTh 920 C*; **42** (Jedna gobela u kao...): Andrejev *905 (usp. AaTh 920 VI); **43** (Solomuna proklela mati): AaTh 823 A* + 777 + 920 A*; **44** (Laž za oplkladu): AaTh 1920 (1960 M + 1890F + 1962 + 1960G + 1889 K + 1882 + 1889 D + 1886); **45** (Kralj i čobanin): AaTh 2014 + 852 (razgovor s kraljem: 2014A); **46** (Ko umije...): AaTh 1525 D + J₁; **47** (Dva novca): AaTh 1525 N + 1654; **48** (Sve, sve ali zanat): Mot. H 335.0.2.2.; **49** (Međed, svinja...): AaTh 9 B + 103; **50** (Lisica se osvetila...): AaTh 2034C + 123 A + 33 + 34 + 4 + 41 + 23*; **51** (Baš čelik): AaTh 552 A + 304 + 302; **52** (Čela): AaTh 532; **53** (Gvozden čovjek): AaTh 465; **54** (Kum riba): predaja o čudesnom kumovanju; **55** (Caričina snaha ovca): svekrva pretvori snahu u ovcu; **56** (Vilina gora): AaTh 506 + 470*; **57** (Tica djevojka): AaTh 405; **58** (Car htio...): AaTh 510 B; **59** (Tri prstena): AaTh 577; **60** (Zla svekrva): AaTh 707; **61** (Opet...): AaTh 707; **62** (U laži su...): AaTh 551; **63** (Jarac živoderac): AaTh 212 + 2015; **64** (Dobra djela...): AaTh 506 A; **65** (Careva kći i svinjarče): AaTh 850; **66** (Sunčeva majka): AaTh 652 A; **67** (Lijek od mađija): AaTh 305; **68** (Biberče): AaTh 301 + 300; **69** (Carev zet i...): AaTh 725 + 513A; **70** (Sv. Sava i đavo): AaTh 1030 + Mot. A 1427.1; **71** (Pijesak i sv. Petar): Mot. A 971 (predaja); **72** (Ko je to?): anegd.; **73** (Moj je prednjak): AaTh 1365 F*;

74 (Zet i punica): usp. D'Arconco [1762], Mot. W 151.9.; **75** (Zašto su prostaci...): Mot. A 1690, predaja; **76** (Pop i parohijani): AaTh 1830; **77** (Oklad što je najbjelje): dan; **78** (Ljenivi slijepac): anegd.; **79** (Zet u punicama): AaTh 1688; **80** (Seljanin i gospodar): AaTh 1569**.; **81** (Seljani kupuju pamet): usp. AaTh 1296 A; **82** (Krepao kotao): AaTh 1592 B; **83** (Vina mijeh...): Vino pjeva u čovjeku; **84** (Ciganin i vlastelin): AaTh 1634*; **85** (Kava i njezino crnilo): AaTh 1339 C; **86** (Kudrov i kusov): AaTh 1870; **87** (Kad se harči...): AaTh 1704; **88** (Žeđa i vino): lukava oklada; **89** (Utopio se pop...): pop ne daje, već uzima; **90** (Zla žena sačuvala muža): neprijatelj ga poštedi zbog njezine zloće; **91** (Zašto se sveti Ignjatije...): AaTh 768; **92** (Bonik i bolest): AaTh 1806 B*; **93** (Grješnik i ljudi ispovjednik): ne zna odrediti pokoru, usp. AaTh 1848; **94** (Kum i njegova prasica): AaTh 1792; **95** (Kapa i svat): o posuđenoj kapi; **96** (Slovo iže...): usp. AaTh 1567; **97** (Đavolska slanina): AaTh 1624 A* + B*; **98** (Ero s onoga svijeta): AaTh 1540; **99** (Šta je najgore na svijetu, ili pijan Srbin ili gladan Turčin): anegd.; **100** (Ero i Turčin): o glupom Turčinu; **101** (Ero i kadija): AaTh 1734*; **102** (Hoće vodeničar u vojsku): anegd.; **103** (Bekri Mujo): AaTh 1671* + 1673*; **104** (Ciganče pa Ciganče): AaTh 920 A I + B*; **105** (Nesretniku se ne može pomoći): AaTh 947 A; **106** (Mlada i Ciganin): AaTh 1634*; **107** (Kako se Kraljević Marko junaštvu naučio): od pasa i djece; **108** (Ko nije dobro svezao): o slabo svezanoj vreći; **109** (Kako se medvjed prevario): čeka da sazore drenjine; **110** (A šta ti je): zubobolni misli da svakoga boli zub; **111** (Kako Ciganin nauči konja...): AaTh 1682; **112** (Trojan, str. 331 i d.): Mot. D 567, predaja; **113** (Visoki Stefan, 310): Turci će se vratiti kad se buzdovan vrati iz mora, predaja; **114** (Marko Kraljević, 320 i d.): Mot. D 1960.2. i dr., predaja; **115** (Sibinjanin Janko, 329 i d.): predaja o rođenju i junaštvu; **116** (Vještica): Mot. G 242.7. i dr., predaja; **117** (Mora, 323 i d.): Mot. F 471.1., predaja; **118** (Od suđenja se ne može uteći, 330 i d.): AaTh 934 A; **119** (Bogojavljenje, 308 i d.): usp. AaTh 750 A II, BP II, 213; **120** (Tamni vilajet, 331): usp. Mot. F 706; **121** (Babini jarci, 308): usp. AaTh 368 C*, predaja; **122** (Kumovska slama): njezin postanak, usp. Mot. A 778; **123** (Kain i Abelj): Mot. A 751; **124** (Kukavica, 378 i d.): Dähnhardt III, 378 i d.; **125** (Kornjača, 317): AaTh 980 D, predaja; **126** (Carigrad, 333 i d.): EB 100, predaja; **127** (Čelinka): predaja o kopanju blaga, Mot. N 550; **128** (Gavanovo jezero, 311 i d.): usp. AaTh 750* (primjer u Lužikovoj bilješci: AaTh 751 B); **129** (Glavarina): o seljaku koji je ne može plaćati; **130** (Klinčorba, 316 i d.): AaTh 1548; **131** (Đavolak, 313): AaTh 1678; **132** (Zloguk, 315): usp. AaTh 2040; **133** (Dembel, 312): AaTh 1950; **134** (Mrdulja, 324): AaTh 1326 B; **135** (Ujam, 332): AaTh 1853; **136** (Nema bolećega, 309): o bolesničkim prohtjevima; **137** (Ostala mi lagala u selu..., 319): AaTh 1542 A; **138** (Svijetu se ne može ugoditi, 263 i d.): AaTh 1215; **139** (Poturčić se i..., 264 i d.): usp. AaTh 1870; **140** (Tolkuju Sveto pismo, 265): AaTh 1847*; **141** (Veliki recept, 266): usp. Mot. J. 1803.2.; **142** (Bačvanin i Grk, 266 i d.): AaTh 1626; **143** (Zasluzio samo jednu ličinu, 267 i d.): slučajni spas s vješala; **144** (Pravedna presuda, 268 i d.): Mot. J 1172.1.; **145** (Šerbetašče, 269): AaTh 1699; **146** (Ne pomози, Bože, 270): Andrejev *827, usp. AaTh 827; **147** (Devojčina presuda, 336): usp.

Mot. H 331.5, predaja; **148 a)** (Što bi onda majka . . . , 273): AaTh 1450; **b)** (Neka ide na crkvu, 273 i d.): oporuka: izgubljeni konj crkvi; **d)** (Vragadur, 310 i d.): o babi na sajmu; **f)** (Pas i kuća, 274): AaTh 81; **g)** (Solomon i jela, 274): usp. Mot. H 561.3.1.; **149** (Da nijesam patila . . . , 279 i d.): AaTh 122 A; **150** (A zašto šiče . . . , 275): Mot. K 2055.1.; **151** (Znadu psi za mir, 285); AaTh 62; **152** (Moja kuća . . . , 292): ježu je svoja kuća najjedno . . .): razgovor pasa i konja; **155** (Dok ja gledam . . . , 281 i d.): AaTh 285 D; **156** (Gotovinu, kao i pop Kosto, 278): povijesna predaja; **157** (Što god ko čini . . . , 302 i d.): AaTh 837; **158** (I to će proći, 285): Mot. N 251.1. + J 1442; **159** (Ko se ožeže . . . , 288 i d.): Mot. J. 1478; **160** (Zla se godina . . . , 284 i d.): najgora je zla ćud; **161** (Gradi kuću . . .): AaTh 915 A; **162** (Čera Ture . . . , 300 id.): guslar pjeva Turčinu o Marku; **163** (Pustio bih ja . . . , 297): AaTh 1630 B*; **164** (Nakvasi malo . . . , 292 i d.): brijanje na suho; **165** (Đe je bilo ovo . . . , 282): usp. AaTh 1867; **166** (Zao spahija očera . . . , 283 i d.): usp. AaTh 1867; **167** (Ako Bog da, 275): AaTh 830; **168** (Da te bijasmo privezali?): o Turcima i uhapšeniku; **169** (Još da ti platim . . .): usp. AaTh 1867; **170** (Kad li se prije poturči . . . , 287): AaTh 1529; **171** (Pomažem ti sprdati, 296): Turčin kudi dobru robu; **172** (Da bog da . . . , 287 i d.): usp. AaTh 1241 A; **173** (Što ko ima, nek čuva): uveče nosi doma tek posaden luk; **174** (Jesi li ti padao . . . , 286): usp. AaTh 1862; **175** (Kad buća gori . . . , 287): usp. AaTh 944*; **176** (Hoće kuća da izgori...): AaTh 1282; **177** (Anatema đavola . . . , 276): AaTh 1740; **178** (Iz prepuna čanka . . . , 304): Mot. K 258, usp. AaTh 1631A; **179** (Ako je i Bogu . . . , 275 i d.): baba ne da kaluđeru sav vosak; **180** (Tuka, budi štuka): usp. AaTh 1565*, v. i Mot. K 498; **181** (Putuj ti, oče igumane . . .): AaTh 1843; **182** (Opravio posao . . . , 295): AaTh 1332*; **183** (Da imamo masla . . . , 279): AaTh 2411; **184** (Udri, Bože . . . , 301): usp. AaTh 1718*; **185** (Zabunio se kao . . . , 283): AaTh 1624; **186** (I vrijedi, 285): AaTh 1568*; **187** (Pošeta miš po rafu . . .): spužvom razbijena glava; **188** (Tuta, smrče . . . , 300): AaTh 1354; **189** (Pomoz' Bog zla ženo, 296 i d.): sama se odazove; **190** (Ko se ne bi zla bojao?): tj. boga; **191** (Okolo, Bogo . . . , 294 i d.): AaTh 1822; **192** (Milutinu polutinu, 291): usp. AaTh 1663; **193** (Miti ga kao mati . . . , 291 i d.): AaTh 1453****; **194** (Dobro je kašto i pametnu ženu poslušati, 280 i d.): AaTh 1861; **195** (Dobro je kašto i đavolu . . . , 280): usp. Andrejev *1625; **196** (Koji je Bog dao ovo . . . , 288): AaTh 1543; **197** (Savo, Savo . . . , 298): siromahov čanak mlijeka; **198** (Prošao je, prošao): siromahova krsna slava; **199** (Zlo je zvijere međed, 284): usp. AaTh 1810; **200** (E, lijo . . . , 283): AaTh 1641; **201** (Do jako je preko devet brda, 281): AaTh 161; **202** (Ako je ćorav konj . . .): lopovi ukrali ćorava konja; **203** (Kome je čela . . . , 288): Mot. J 1141.1.5.; **204** (Kad vidiš šta je . . . , 286 i d.): Andrejev *2051; **205** (Sit ja i moj gost, 298): usp. AaTh 1544; **206** (Šta nema u carevini): Mot. P 320; **207** (Ako su me i izbili, bar sam se sit napsova): kada ga nisu mogli čuti; **208** (Nešto šušnu): AaTh 1348; **209** (Haj đidi kupus, 301 i d.): jedu u ortakluku kupus i meso; **210** (Tuđa kapa . . . , 299 i d.): o posuđenoj kapi; **211** (Ti ćeš svirati, 299): neplaćene narudžbe; **212** (Srećnome žene umiru, a nesrećnome kobile crkavaju, 299): anegdota; **213** (Ne da Čoso Bosne, 293): car daje, a on ne da; **214**

(Derviš i kuvar, 337 i d.): AaTh 922 + FFC 42, str. 350—351; 215 (Meso pa čorba, 338): AaTh 1865; 216 (Varenje): AaTh 1831.

U Bašičevoj zbirci nema slijedećih Lužikovih tekstova: 116, 122, 123, 124, 127, 129, 153, 154, 161, 168, 169, 173, 176, 180, 181, 187, 190, 198, 202, 206, 207, 208, 216.

(Upotrebjene skraćenice: A a T h = A. Aarne — S. Thompson, *The Types of the Folktale*, Second Revision, FF Communications No 184, Helsinki 1961; Andrejev = N. P. Andreev, *Ukazatel' skazočnyh sjužetov po sisteme Aarne*, Leningrad 1929; B P = J. Bolte — G. Polívka, *Anmerkungen zu den Kinder- und Hausmärchen der Brüder Grimm*, I—V, Leipzig 1913—1932; D ä h n h a r d t = O. Dähnhardt, *Natursagen I—IV*, Leipzig — Berlin 1907—1912; D' A r o n c o = G. D'Aronco, *Indice delle fiabe toscane*, Firenze 1953; E B = W. Eberhard — P. N. Boratav, *Typen türkischer Volksmärchen*, Wiesbaden 1953; F F C 42 = W. Anderson, *Kaiser und Abt*, FF Communications No 42, 1923; M o t. = S. Thompson, *Motif-Index of Folk-Literature*, I—VI, Copenhagen 1955—1958; S i m o n s u u r i = Lauri Simonsuuri, *Typen- und Motivverzeichnis der finnischen mythischen Sagen*, FFC No 182, 1961.)

M a j a B o š k o v i ć - S t u l l i

Tschechische Volksmärchen. Herausgegeben von Dr. Jaromír Jech.
Rütten & Loening, Berlin 1961.

Skupljanje i proučavanje narodnih pripovijedaka ima među Česima staru i temeljitu tradiciju, iz češke su sredine potekla i dva značajna imena za međunarodni studij proznih folklornih tvorevina: Jiří Polívka i Václav Tille. Bogata naslijeđena tradicija nailazi i u najnovijem razdoblju na odgovarajući odjek, o čemu rječito svjedoče studije i zbirke narodnih pripovijedaka objavljene posljednjih godina. Sistematski se publiciraju nova izdanja poznatih klasičnih zbirki, reprezentativni izbori iz cjelokupne građe, regionalne zbirke suvremenih zapisa, pripovjedačka građa u sklopu kompleksnih historijsko-etnografskih monografija o pojedinim krajevima. Te su zbirke — obično i one koje su namijenjene širim čitalačkim krugovima — popraćene modernim naučnim komentarom (komparativnim napomenama, prikazom pripovjedača i njihove sredine itd.). Evo naslova nekih izdanja: Josef Štefan Kubín, *Kladské povídky*, Praha 1958 (3. izdanje narodnih pripovijedaka zabilježenih u »Češkom kutu« u Kladskom, s komentarom J. Jecha); Jaromír Jech, *Lidová vyprávění z Kladska*, Praha 1959 (suvremeni zapisi iz istoga kraja); Oldřich Sirovátka, *Pohádky z Moravy*, Praha 1959 (moravske pripovijetke); Dagmar Palátová, *Povídky lidových vypravěčů z Čech, Moravy a Slezska zaznamenané v letech 1945—1954*, Praha 1958 (zapisi iz godina 1945—1954); monografija *Kladensko*, Praha 1959 (u njoj poglavlje: J. Jech, *Lidové vyprávění na Kladensku*, str. 85—281; građa iz rudarskog kraja); Karel Fojtik-Oldřich Sirovátka, *Rosicko — Oslavansko. Život a kultura lidu v kamenouhelném reviru*, Praha 1961 (narodna poezija i proza